

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-1

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová,
Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Nákončí saxu z hrobu v Blučině-Cezavách (obr. 2, str. 105).
Sax-sword strap-end from the tomb of Blučina-Cezavy (Fig. 2, Pg. 105).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

se zlomky keramických nádob kultury s moravskou malovanou keramikou a s jedním mladohradištním či vrcholně středověkým střepem (Přichystal 2016a; 2016b). Nově byla v jihovýchodním sousedství uvedeného prostoru při skrývce obslužného pásu částečně odkryta jedna sídlištní jáma kultury s moravskou malovanou keramikou. Přesná poloha místa, situovaného v nadmořské výšce okolo 307 m, je na ZM ČR 1:10 000, list 24-32-13 určena bodem o souřadnicích 283:280 mm od Z:J s. č.

Michal Přichystal

Literatura

Přichystal, M. 2016a: Moravské Knínice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 57(1), 167.

Přichystal, M. 2016b: Moravské Knínice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 57(2), 289.

Resumé

Moravské Knínice (Bez. Brno-venkov), „U kaple“. Bei der Rettungsgrabung in der Flur „U kaple“ wurde eine Siedlungsgrube der Kultur mit mährischen bemalten Keramik entdeckt.

MORAVSKÝ KRUMLOV (K. Ú. POLÁNKA U MORAVSKÉHO KRUMLOVA, OKR. ZNOJMO)

Neznámá trať. Neolit – eneolit. Kamenná broušená industrie – sekerka (jadeitit). Ojedinelý nález.

V prostorách Městského muzea v Moravském Krumlově jsou uloženy rozsáhlé archeologické sbírky. Při revizi kamenné industrie muzejník identifikoval pod inventárním číslem 220 menší kamennou sekerku sytě zelené barvy, která se odlišuje od běžných surovin známých v regionu (obr. 7). S podezřením na surovinu z jadeitu nebo nefritu oslovil A. Přichystal z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity Brno o přesnou petrografickou determinaci.

Sekerka je lichoběžníkového tvaru, ostří má rovné, nepoškozené, v příčném průřezu má obdélný tvar. Boky má kolmo zbroušené. Ve staré inventární knize po Josefu Kaufmanovi je v popisu uveden pouze katastr obce Polánka a určení artefaktu jako sekerky z bílého mramoru. Ostatní okolnosti nálezů bohužel nelze zjistit.

Artefakt má rozměry 5,1 × 3 × 1,3 cm, hmotnost 37,6 g a světle zelenošedou barvu (Munsell 5GY 8/1). Podle pozorování pod stereomikroskopem se jedná

o v podstatě monominerální horninu s jen nevýraznou granoblastickou stavbou a bez přítomnosti opakních (rudních) minerálů. Tomu odpovídá velmi nízká magnetická susceptibilita $0,04 \times 10^{-3}$ SI zjištěná příručním kapametrem KT-6. Hustota stanovená metodou dvojího vážení měla hodnotu 3,31 g/cm³, což vylučuje, že by se jednalo o nefrit, ale velmi dobře odpovídá údajům pro jadeitity-omfacitity. Velmi světlá barva suroviny a nízká magnetická susceptibilita ukazuje na typický jadeitit. To potvrdila nedestruktivní rtg-difrakce (provedl D. Všianský z Ústavu geologických věd Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity Brno), jenž na základě intenzity difrakčních linií odhadl složení suroviny na 96,7 % jadeitu, kolem 2,7 % omfacitu a 0,6 % křemene. Jedná se tak již o osmáctý nález sekery zhotovené z jadeititu-omfacititu na Moravě. Její původ je nepochybně ze severozápadní Itálie.

Chronologické zařazení sekerky je nejednoznačné, podle zbrošených bočních stran a tvaru lze uvažovat o průběhu eneolitu, nelze však úplně vyloučit i příslušnost ke kultuře s moravskou malovanou keramikou, odkud máme užívání jadeititu-omfacititu spolehlivě doloženo (cf. Přichystal *et al.*, v tisku). Z katastru Polánky doposud neznáme sídlištní lokalitu z neolitu nebo eneolitu, pouze ojedinelé nálezy broušené kamenné industrie většinou bez udání polohy. Jediná konkrétnější lokalizace uvádí polohu „kamenolom“ (Skutil 1930–35, 148; Podborský, Vildomec 1972, 203).

Martin Kuča, Antonín Přichystal

Literatura

Podborský, V., Vildomec, V. 1972: *Pravěk Znojemska*. Brno, Znojmo: Musejní spolek, Jihomoravské muzeum.

Přichystal, A., Kovář, J. J., Kuča, M., Fridrichová, K., v tisku: The Jadeitite-Omphacitite and Nephrite Axeheads in Europe: The Case Territory Czech Republic. Proceedings of the international conference „Culture contact, cultural boundaries and innovation in the 5th millennium“, Münster.

Skutil, J. 1930–35: Moravské praehistorické výkopy a nálezy 1931. *Obzor prehistorický* 9, 140–164.

Resumé

Moravský Krumlov (Polánka at Moravský Krumlov Cadastre, Znojmo District), unknown location. Neolithic – eneolithic. Isolated polished stone artefact (jadeitite axehead).

Obr. 7. Moravský Krumlov (k. ú. Polánka u Moravského Krumlova, okr. Znojmo). Jadeititová sekerka. Foto L. Pichová.

Fig. 7. Moravský Krumlov (Polánka u Moravského Krumlova Cadastre, Znojmo District). Polished jadeite axehead. Photo by L. Pichová.

MORAVSKÝ PÍSEK (OKR. HODONÍN)

„Podluží“. Neolit. LnK, MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V roce 2016 zde byla záchranným archeologickým výzkumem, který navázal na záchrannou akci z roku 2014, prozkoumána další část polykulturního sídliště (viz oddíly Doba bronzová a Středověk a novověk v tomto ročníku Přehledu výzkumů). Prostor výzkumu se nachází v těsné blízkosti pískovny, kde byly v 70. letech prováděny ojedinělé záchranné výzkumy a mimo jiné odtud pochází i nález dvou mamutích klů a keramický depot velatické kultury.

V roce 2016 zde bylo prozkoumáno celkem 25 do podloží zahloubených archeologických objektů. Chronologicky nejstarší komponentou byla rozsáhlá stavební jáma (512), kterou na základě keramických nálezů můžeme zařadit do kultury s lineární keramikou. Následující období moravského pravěku je na lokalitě reprezentováno jednou sídlištní jámou a nálezy ze sondy v nápadné kumulaci keramiky v pískovém podloží. Tyto keramické fragmenty pak náleží kultuře s moravskou malovanou keramikou.

Místo výzkumu je v souřadnicovém systému S-JTSK určeno bodem y = 547022,21; x = 1187128,23.

Marek Lečbych

Resumé

Moravský Písek (Hodonín District), „Podluží“. An Neolithic settlement was detected thanks to a rescue excavation in 2016. Three settlement features were excavated.

MYSLOČOVICE (OKR. ZLÍN)

„Díly k Háji“. Neolit. Sídliště. Záchranný výzkum.

Stavební činností byla narušena jedna sídlištní jáma (ZM ČR 1:10 000, list 25-31-19 v okolí bodu 204/281 mm od Z/J s. č.), kterou lze díky nepočetnému keramickému souboru datovat obecně do období mladší doby kamenné. V průběhu výzkumu byl dále povrchovým sběrem získán nepočetný keramický materiál, který je možné datovat obecně do pravěku a neolitu. Výzkum rozšířil dosud známé poznatky o osídlení katastru obce v mladší době kamenné. Dosud bylo známo pouze sídliště kultury s lineární keramikou rozprostírající se v trati „Podhůří“. Toto naleziště bylo objeveno v 50. letech minulého století, kdy bylo terénními úpravami rozrušeno několik sídlištních objektů (Očenášek 1955, 6–8).

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Literatura

Očenášek, J. 1955: Jámy s volutovou keramikou v Mysločovicích. In: *Nové archeologické výzkumy v kraji Gottwaldovském v r. 1954*. Studie Krajského musea v Gottwaldově, řada společenských věd, 4. Gottwaldov: Krajské museum, 6–8.

Resumé

Mysločovice (Bez. Zlín), „Díly k Háji“. Neolithikum. Siedlung. Rettungsgrabung.

NÁMĚŠŤ NA HANÉ (OKR. OLMOUC)

„U hřbitova“. MMK (Lengyel II). Sídliště. Záchranný výzkum.

Dne 11. dubna 2016 proběhl drobný záchranný archeologický výzkum při akci „Novostavba RD pana Navrátila na parc. č. 530/17, k. ú. Náměšť na Hané, okr. Olomouc“. Základová jáma určená pro související zahradní domek (ZM ČR 1:10 000, list 24-22-16, 446:339 mm od Z:J s. č.) narušila větší sídlištní objekt – hliník, který poskytl reprezentativní kolekci materiálu kultury s moravskou malovanou keramikou (Lengyel II; k použité periodizaci cf. Čižmář *et al.* 2004).

Pavel Fojtík